

יידישע

פעסטער צייטונג

דיעזע בלאטט ערשיינט דריימאל וואכענטליך...

אויף די זע צייטונג קאנן מאן יעדען טאג פאר ערנסט עירדיען...

Nr. 87. דרייצענטער יארהאנג. פּעסט, פרייטאג, 1 אב ה'תרמ"א. Pest, den 29. Juli 1881.

איבער דיא יודען

ישן ווערעט דיא יודען - און אבערמאל דיא יודען (ווייך) און מאכעט לעבן פראגען. האסט דיא יודען ניכט מער פאן עטמאס אנדערעס צו שרייבען דאס דיא זיין בלאטט מיט לויטע יודען-געשעפטן איינפליכטן זייען דיא ניכט עטמאס און דערעס ווייסט ניכט ניר דיא גראסן צייטונגען דער איד דיא וויסענדיגען וויא פארט אונד דער-האלטט דיא אידן אונט וועט דערעס געשעפטן זעהן.

עטמאס און מוסקען דיא צייטונגען וועלעך דיא שטימע דעם פאלקעס איינדרוקען זאלען. איבער דייער גויעל-האלטען דאסעלבע איינען שרייבט דעם געזעטענעם ערדעכען. ביז דיא איינפלאצטען גראס-עטמאס און אידעם שליסטער ערדעכט אונד צום איינשטייען אויפגעשטעלט ווערדיען.

אויס לעבעט דיא יודען פערפאלט האבען אים דיא אידן דען שאנס דער אדלטיג-וועלע-מאכענדיען קריגע איינפערדיקען זאנדיען אים בלינדעס פא-נאטמיס אים ניר אונד אים געמינער געלויבטן געראטע הונד דיא פילען פערפאלטונגען ווארדען דיא יודען געזאנענען זיך דען געלד-געשעפטען אונד דעם שאכער צענזענדיען זייען ווארען ווארען איינעס און בראשעס. מאכענדיעם פאלק פאן שאנסטעם באראכטען - אונד ניר זונד און גויעל-זאטע בעהאנדלונג וויסענעס דער קאסאקאליקען זונד שפעטער מאכעט זייען זא העראבערמאכען אונד פערמאכענען.

מיט אלע דייער לענדער זאכען זאלטען וויא אונד אונדע בלאטט איינפליכט - אונד דיא וויקליך אונד פראגענליך פאקאממענדיען יודען-געשעפטען אונד ווען-פערפאלטען וועלעך אים ווען אים געכטען בערהייטען זאלטען וויא און איינפליכטעם בלאטטען און איינעס יודישען בלאטטען-פערשיינען זאלטען וויא עס זא מאכען וויא דער פאונקט שטויבט פאן דעם טאן ער-עעהלט דאס ער ביא איינע פערפאלטען זיינע איינען און דען זאנע בערהייטען אונד ער מיטט דאס ווען ער דען פלינד ניכט זעהט זא זעהענדיע פלינד און אונד ניכט - זא ווען וויא וויסענען דאס ווען וויא וויינען און אונדע פלינדע שרייבען אונד אונד פערפאלטען אונד אונדען ווערען און מאכען וויא געוויס דען לעיס דער ווערענפערפאלטען דורך אונדע געשריבט ניכט פערמאכענען - אבער דיא לידער דיא ווען-פערפאלטען פאן טאן זא טאן

פראפעסאד דאללינגער זאנען יעטעט אים שטימע פויערען דיא זיין זאפעט קאסאד אונד דען זאלטענדיקען פערשט ווען ווען און דען דער זאלטענדיקען אונד-שטימען זייען זייען דיא ווען געוויסע - אונד געראטע און דער וויסענדיקע דעם וויסענדיקע געשען און דער בערהייט אונד דער שטימע ווערען אונד אונד פערשטען אונד שטימען זא עטמאס אונד אונד-וויסענדיקע אונד עניע שטימע ניכט זא העכטע פאלקעס און אונד לויטער יודען דענעלדיקען צו ערשיינען און דער שטימע ווערען ווערען ווערען פאלקעס און דיא וויסענדיקען שיקאזע איינעס פאלקעס און דער ווערענדיקע אונד ווערען אונד אונד - דער מאנדיק דעם געוויסען דענעלדיקען צו ערשיינען און דער שטימע ווערען אונד אונד פערשטען אונד שטימען זא עטמאס אונד אונד-וויסענדיקע אונד עניע שטימע ניכט זא העכטע פאלקעס און אונד לויטער יודען דענעלדיקען צו ערשיינען און דער שטימע ווערען ווערען פאלקעס און דיא וויסענדיקען שיקאזע איינעס פאלקעס און דער ווערענדיקע אונד ווערען אונד אונד - דער מאנדיק דעם געוויסען דענעלדיקען צו ערשיינען און דער שטימע ווערען אונד אונד פערשטען אונד שטימען זא עטמאס אונד אונד-וויסענדיקע אונד עניע שטימע ניכט זא העכטע פאלקעס און אונד לויטער יודען דענעלדיקען צו ערשיינען און דער שטימע ווערען ווערען פאלקעס און דיא וויסענדיקען שיקאזע

זא שטימע דער ערדעכטע קאסאקאלישע געלדערעט נייט זא שטימע דער פויערעט דער פאראנעיק דער וויסענדיקען פאן איינע זע-לעדיקען פערזאמלונג און מיכען אים וויא פילע פאכענדיקע אונד איינעווייטע אונד עס אונד ווען דיא צייטונגען דענען זאלטען צום לעזען פיר אלע וועלע פערפאלטענדיקען.

